

UCHWAŁA NR XLVI/229/2018

RADY POWIATU SEJNEŃSKIEGO

z dnia 30 maja 2018 r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3, 3a, 4 i art. 9 ust. 1, oraz art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 995, poz. 1000), oraz art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 697, 1292, 2217, z 2018 r. poz. 107, 416). Rada Powiatu Sejneńskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Sejneńskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

Przewodniczący Rady

Ryszard Grzybowski

Załącznik

do Uchwały XLVI/229/2018

Rady Powiatu Sejneńskiego

z dnia 30 maja 2018 r.

**POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
NA LATA 2018 - 2020**

Sejny 2018 r.

I. Wstęp

Zgodnie z art. 180 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3- letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej.

Systemem pieczy zastępczej jest to zespół osób, instytucji oraz działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zgodnie z Zarządzeniem Starosty Sejneńskiego Nr 20/11 z dnia 10 listopada 2011r. na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Sejneńskiego wyznaczone zostało Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sejnach.

W celu usprawnienia realizacji zadań nałożonych w/w ustawą należy realizować powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej. Pierwszy program opracowany został w roku 2012 wraz z wejściem w życie w/w ustawy i obowiązywał do końca 2014r. Kolejny program został opracowany i wdrożony w 2015 roku i obowiązywał do końca 2017 r. W związku z powyższym zachodzi konieczność wdrożenia programu na kolejne trzy lata tj. 2018-2020.

W programie wskazano na konieczność podjęcia działań profilaktycznych rozwijających i wspierających rodzinną pieczę zastępczą oraz usamodzielniających się wychowanków. Jak również podjęcie działań nakierowanych na rozwój rodzinnej pieczy zastępczej w tym pozyskanie kandydatów na rodziców zastępczych.

Niniejszy program uwzględnia zestawienie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej zawarte w składanym corocznie Zarządowi Powiatu Sejneńskiego sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sejnach.

II. Podstawy prawne programu:

Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, w tym zadania wskazane w niniejszym Programie, podejmowane są i realizowane w oparciu o następujące przepisy i dokumenty:

- 1) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.);
- 2) Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.);
- 3) Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 1868 z późn. zm.);
- 4) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 292, poz. 1720).
- 5) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Sejneńskim na lata 2014-2020.

III. Analiza problemów opiekuńczo wychowawczych Powiatu Sejneńskiego:

Długotrwała bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych często w połączeniu z innymi problemami w rodzinie np. alkoholizm czy przemoc niejednokrotnie staje się przyczyną odebrania dzieci od rodziców biologicznych i organizowania im opieki zastępczej. Pojawia się problem sieroctwa społecznego, czyli problem dzieci, które w wyniku różnorodnych dysfunkcji swojej rodziny nie są otoczone odpowiednią opieką rodzicielską, zaniedbane wychowawczo, a więzi emocjonalne zostają zerwane.

Wspieranie rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych należy do zadań własnych gminy i ma na celu podejmowanie planowych i zintegrowanych działań przywracających rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Wspieranie rodziny może być prowadzone w formie:

- pracy z rodziną,
- pomocy w opiece i wychowaniu.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo- wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. W przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Po przeprowadzeniu wywiadu, pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z przeprowadzonej analizy, wynika konieczność przydzielenia rodzinie- asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej z wnioskiem o jego przydzielenie. Po otrzymaniu wniosku, kierownik ośrodka pomocy społecznej:

- 1) przydziela rodzinie asystenta rodziny albo
- 2) występuje do jednostki organizacyjnej gminy, która organizuje pracę z rodziną, o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny albo
- 3) występuje do podmiotu, któremu gmina zleciła realizację pracy z rodziną na podstawie art. 190, o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny.

Praca z rodziną powinna być prowadzona również w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, w celu jak najszybszego umożliwienia powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

Poniższe zestawienia obrazują liczbę rodzin korzystających z pomocy i wsparcia ośrodków pomocy społecznej ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych w Powiecie Sejneńskim na przestrzeni kolejnych trzech lat.

Tabela nr 1. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - rodziny objęte wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sejnach w latach 2015-2017.

ROK	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sejnach			
	Liczba rodzin przeżywających trudności w sprawach opiekuńczo wychowawczych		Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
2015	1	3	0	0
2016	1	5	0	0
2017	0	0	0	0
RAZEM:	2	8	0	0

Źródło: Dane z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sejnach

Z powyższego zestawienia wynika, iż na terenie Miasta Sejny na przestrzeni trzech ostatnich lat znikoma ilość rodzin objęta została wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej ze względu na problemy opiekuńczo wychowawcze. W zestawionym okresie jedynie 2 rodziny zostały objęte wsparciem ośrodka, z czego w roku 2017 nie było rodzin objętych wsparciem. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej nie zatrudniał w tych latach asystenta rodziny.

Tabela nr 2. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - rodziny objęte wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krasnopolu w latach 2015-2017.

ROK	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasnopolu			
	Liczba rodzin przeżywających trudności w sprawach opiekuńczo wychowawczych		Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	
	<i>Liczba rodzin</i>	<i>Liczba dzieci w rodzinach</i>	<i>Liczba rodzin</i>	<i>Liczba dzieci w rodzinach</i>
2015	35	133	7	20
2016	30	120	4	13
2017	25	96	9	24
RAZEM:	90	349	20	57

Źródło: Dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krasnopolu

Analizując powyższe dane zauważyć należy, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krasnopolu obejmuje wsparciem znaczącą liczbę rodzin, które przeżywają trudności w sprawach opiekuńczo wychowawczych. W ciągu ostatnich trzech lat Ośrodek objął wsparciem, aż 90 rodzin pod których opieką znajdowało się łącznie 349 dzieci. Zauważyć należy także, że liczba rodzin przeżywających trudności opiekuńczo wychowawcze z roku na rok maleje. Gmina Krasnopol zatrudnia asystenta rodziny, który objął opieką część rodzin (w roku 2015- 7 rodzin, w roku 2016- 4 rodziny i w roku 2017- 9 rodzin). Można uznać, iż zatrudnienie asystenta rodziny przyczyniło się do spadku ilości rodzin przeżywających trudności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych.

Tabela nr 3. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - rodziny objęte wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puńsku w latach 2015-2017.

ROK	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Puńsku			
	Liczba rodzin przeżywających trudności w sprawach opiekuńczo wychowawczych		Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
2015	8	20	0	0
2016	10	22	0	0
2017	4	7	0	0
RAZEM:	22	49	0	0

Źródło: Dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puńsku

Na terenie Gminy Puńsk zamieszkuje niewiele rodzin objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej ze względu na trudności w opiece nad dziećmi. W latach 2015-2017 Ośrodek udzielił wsparcia łącznie 22 rodzinom w których przebywało łącznie 49 dzieci. W roku 2016 wystąpił wzrost liczby rodzin objętych wsparciem w porównaniu do roku 2015, natomiast w roku 2017 liczba rodzin spadła do 4. GOPS w Puńsku w ostatnich trzech latach nie zatrudniał asystenta rodziny.

Tabela nr 4. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - rodziny objęte wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gibach w latach 2015-2017.

ROK	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gibach			
	Liczba rodzin przeżywających trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych		Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
2015	22	50	9	20
2016	19	42	0	0
2017	19	30	7	12
RAZEM:	60	122	16	32

Zródło: Dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gibach

Z powyższego zestawienia wynika, iż Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gibach w ciągu ostatnich 3 lat objął wsparciem 60 rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze nad dziećmi. Liczba rodzin objętych wsparciem Ośrodka na przestrzeni 3 ostatnich lat jest na podobnym poziomie, niewielki spadek wystąpił w roku 2016 w porównaniu do roku 2015. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gibach zatrudnia asystenta rodziny, który objął wsparciem w roku 2015- 9 rodzin (pod opieką których było 20 dzieci) w roku 2016 nie obejmował wsparciem żadnej rodziny i w roku 2017- 7 rodzin (pod opieką których było 12 dzieci).

Tabela nr 5. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - rodziny objęte wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sejnach w latach 2015-2017.

ROK	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sejnach			
	Liczba rodzin przeżywających trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych		Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
2015	92	392	0	0
2016	51	225	0	0
2017	42	164	0	0
RAZEM:	185	781	0	0

Zródło: Dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sejnach

Z powyższego zestawienia wynika, iż na terenie Gminy Sejny zamieszkuje najwięcej rodzin, które przeżywają trudności w sprawach opiekuńczo wychowawczych. Na przestrzeni ostatnich trzech lat Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sejnach objął wsparciem aż 185 rodzin (781 osób w rodzinach). Z zestawienia wynika także, że liczba rodzin z trudnościami w opiece nad dziećmi maleje. Znaczący spadek liczby rodzin objętych wsparciem Ośrodka wystąpił w roku 2016. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sejnach nie zatrudnia asystenta rodziny.

Tabela nr 6. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - rodziny objęte wsparciem Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2015-2017.

Wyszczególnienie		Liczba rodzin przeżywających trudności w sprawach opiekuńczo wychowawczych		
		ROK 2015	ROK 2016	ROK 2017
Miasto Sejny	Liczba rodzin	1	1	0
	Liczba dzieci w rodzinach	3	5	0
Gmina Sejny	Liczba rodzin	92	51	42
	Liczba dzieci w rodzinach	392	225	164
Gmina Giby	Liczba rodzin	22	19	19
	Liczba dzieci w rodzinach	50	42	30
Gmina Krasnopol	Liczba rodzin	35	30	25
	Liczba dzieci w rodzinach	133	120	96
Gmina Puńsk	Liczba rodzin	8	10	4
	Liczba dzieci w rodzinach	20	22	7
RAZEM:	Liczba rodzin	158	111	90
	Liczba dzieci w rodzinach	598	414	297

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Sejneńskiego.

W Powiecie Sejneńskim na przestrzeni ostatnich trzech lat obserwuje się znaczący spadek liczby rodzin dotkniętych problemem bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych. Jak wynika z powyższych tabel w 2015 roku z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, ośrodki pomocy społecznej udzieliły wsparcia 158 rodzinom (598 osób w rodzinach). W 2016 roku pomoc otrzymały 111 rodzin (414 osób w rodzinach). Natomiast w 2017 roku wsparcie otrzymało 90 rodzin (297 osób w rodzinach).

Tabela nr 7. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w Powiecie Sejneńskim w latach 2015-2017.

Gmina	Liczba rodzin z trudnościami opiekuńczo wychowawczymi nad dziećmi					
	Rok 2015		Rok 2016		Rok 2017	
	Liczba rodzin	Wsparcie asystenta	Liczba rodzin	Wsparcie asystenta	Liczba rodzin	Wsparcie asystenta
Miasto Sejny	1	0	1	0	0	0
Gmina Krasnopol	35	7	30	4	25	9
Gmina Puńsk	8	0	10	0	4	0
Gmina Giby	22	9	19	0	19	7
Gmina Sejny	92	0	51	0	42	0
RAZEM:	158	16	111	4	90	16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Sejneńskiego.

Z powyższego zestawienia wynika, iż tylko 2 z 5 gmin z terenu Powiatu Sejneńskiego zatrudniały w latach 2015-2017 asystenta rodziny (Gmina Krasnopol i Gmina Giby). Pozostałe Gminy pomimo występowania na ich terenie rodzin dotkniętych problemem bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych, nie zatrudniły asystentów rodzin. Gmina w której zamieszkuje najwięcej rodzin z problemem opiekuńczo- wychowawczym jest Gmina Sejny, która nie zatrudnia asystenta. Podsumowując powyższe zestawienie widzimy także, że niewielka liczba rodzin z trudnościami wychowawczymi objęta została wsparciem asystenta rodziny (w roku 2015- 10,13% rodzin, w roku 2016-zaledwie 3,6% rodzin, w roku 2017- 17,78% rodzin).

Tabela nr 8. Liczba rodzin objętych nadzorem kuratora ze względu na problemy opiekuńczo- wychowawcze w latach 2015 -2017.

Stan na ostatni dzień roku	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2015	36	125
2016	42	136
2017	38	109

Źródło: dane z Sądu Rejonowego w Augustowie wydz. zamiejscowy w Sejnach.

Z zestawienia wynika, że na przestrzeni 3 ostatnich lat liczba rodzin objętych nadzorem kuratorskim ze względu na trudności opiekuńczo wychowawcze nad dziećmi jest do siebie zbliżona i oscyluje w granicach 40 rodzin. Wzrost liczby rodzin (o 6 rodzin) objętych nadzorem kuratora wystąpił w roku 2016 w porównaniu do roku 2015, natomiast już w roku 2017 w porównaniu do roku 2016 liczba rodzin spadła o 4.

Analizując dane ośrodków pomocy społecznej można przyjąć, że pomimo słabo rozwiniętego systemu wsparcia rodzin (brak asystentów rodzin w niektórych gminach, oraz niewielka ilość rodzin objęta wsparciem asystenta w gminach gdzie jest on zatrudniony) w zakresie opieki i wychowania dzieci, zauważalny jest spadek ilości rodzin z w/w problemem. Analizując jednak dane z Sądu w zakresie liczby rodzin objętych nadzorem kuratorskim widzimy, że w ostatnich 3 latach problem bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych jest na podobnym poziomie.

Wsparcie rodzin jest zadaniem gminy, jednakże tylko dwie z pięciu gmin zatrudniły asystenta rodziny pomimo, że w/w obowiązek istnieje od 2012 r. Słabo rozwinięty system wspierania rodzin z trudnościami wychowawczymi przedkłada się również na niewielką ilość dzieci które mogą wrócić pod opiekę swoich rodziców.

Trzeba mieć jednak świadomość, iż dane statystyczne nie są w stanie przedstawić rzeczywistych problemów osób, które często żyją na krawędzi ubóstwa, borykają się z różnymi problemami w tym także przeżywają trudności opiekuńczo wychowawcze, a nie korzystają ze wsparcia ośrodków pomocy społecznej z uwagi na dochód nieznacznie przekraczający kryteria dochodowe uprawniające do otrzymania pomocy.

IV. Charakterystyka pieczy zastępczej w Powiecie Sejneńskim:

Rodzinna piecza zastępcza

Rodzinna piecza zastępcza jest formą tymczasowej opieki zastępczej nad dzieckiem, które z różnych względów nie może wychowywać się w swojej rodzinie biologicznej. Dziecko może pozostać w rodzinie zastępczej do osiągnięcia pełnoletności, a w przypadku

podjęcia dalszego kształcenia- nie dłużej niż do 25 roku życia. Również w wyniku zmiany sytuacji prawnej (przywrócenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej), może ustać potrzeba sprawowania dalszej pieczy zastępczej. Kandydaci na rodziny zastępcze, podejmując decyzję o utworzeniu rodziny zastępczej, muszą posiadać świadomość czasowości opieki nad dzieckiem, brać pod uwagę i akceptować możliwości powrotu dziecka do rodziny biologicznej lub umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej.

Jeśli rodzice biologiczni nie mogą wypełniać wobec swego dziecka funkcji opiekuńczo-wychowawczych, oznacza to, że zostali trwale lub czasowo pozbawieni władzy rodzicielskiej albo władza ta została im ograniczona lub zawieszona. Najczęściej do rodziny zastępczej trafiają dzieci rodziców o ograniczonej władzy rodzicielskiej.

Zgodnie z art. 39 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1. Rodzina zastępcza:

- *spokrewniona* – małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- *niezawodowa* – małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- *zawodowa* – małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, w tym pełniący funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna.

2. Rodzinny dom dziecka.

Rodzina zastępcza oraz rodzinny dom dziecka zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie, w szczególności:

- 1) traktują dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej;
- 2) zapewniają dostęp do przysługujących świadczeń zdrowotnych;
- 3) zapewniają kształcenie, wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych;
- 4) zapewniają rozwój uzdolnień i zainteresowań;
- 5) zaspokajają jego potrzeby emocjonalne, bytowe, rozwojowe, społeczne oraz religijne;
- 6) zapewniają ochronę przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie prywatne dziecka;
- 7) umożliwiają kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej.

Struktura rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Sejneńskiego.

Tabela nr 9. Liczba rodzin zastępczych oraz liczba dzieci w nich umieszczonych na terenie Powiatu Sejneńskiego w latach 2015 -2017.

ROK		2015	2016	2017
Spokrewnione rodziny zastępcze		17	15	16
<i>Dzieci w spokrewnionych rodzinach zastępczych</i>		22	20	22
Niezawodowe rodziny zastępcze		11	10	9
<i>Dzieci w niezawodowych rodzinach zastępczych</i>		13	12	12
Zawodowe rodziny zastępcze		4	4	4
<i>Dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych</i>		12	12	12
RAZEM:	Rodziny	32	29	29
	<i>Dzieci w rodzinach zastępczych</i>	<i>47</i>	<i>44</i>	<i>46</i>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR w Sejnach.

Jak wynika z przedstawionych powyżej danych, na terenie Powiatu Sejneńskiego zdecydowaną większość stanowiły i stanowią rodziny zastępcze spokrewnione, następnie rodziny zastępcze niezawodowe. Ponadto na terenie powiatu funkcjonują cztery rodziny zastępcze zawodowe. Z analizy w/w danych wynika również, że liczba rodzin zastępczych na przełomie 3 kolejnych lat nieznacznie się obniżyła i utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Na koniec 2015 roku funkcjonowały 32 rodziny w których umieszczono 47 dzieci, natomiast w 2016r- 29 rodzin w których przebywały 44 dzieci. Podobnie na koniec 2017 roku funkcjonowało 29 rodzin, w których umieszczono 46 dzieci. Zauważyć należy również, że liczba poszczególnych rodzajów rodzin utrzymuje się na podobnym poziomie.

Tabela nr 10. Liczba usamodzielnionych wychowanków pieczy zastępczej na terenie Powiatu Sejneńskiego w latach 2015 -2017.

ROK	2015	2016	2017
Wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej	8	9	8
Wychowankowie pieczy zastępczej instytucjonalnej	3	2	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR w Sejnach.

Z powyższego zestawienia wynika, że liczba samodzielnych wychowanków opuszczających rodziny zastępcze na przestrzeni 3 kolejnych lat jest do siebie zbliżona i oscyluje w granicach 8. Z zestawienia wynika również, że na terenie Powiatu zamieszkuje niewiele wychowanków, którzy opuścili pieczę zastępczą instytucjonalną i liczba ta na przestrzeni 3 ostatnich lat spada. Na koniec 2017 r. wsparciem PCPR objęty był tylko 1 wychowanek.

Instytucjonalna piecza zastępcza:

Do form pieczy zastępczej instytucjonalnej należą placówki opiekuńczo-wychowawcze typu interwencyjnego, socjalizacyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego oraz regionalne placówki opiekuńczo terapeutyczne.

Na terenie Powiatu Sejneńskiego nie funkcjonują żadne placówki opiekuńczo wychowawcze, co w znacznym stopniu ogranicza możliwości zapewnienia opieki zastępczej dla dzieci szczególnie tych starszych (powyżej 10 roku życia), które z różnych względów nie mogą być umieszczone w pieczy zastępczej rodzinnej. Ze względu na brak placówek opiekuńczo wychowawczych na terenie naszego powiatu, zmuszeni jesteśmy w sytuacjach tego wymagających do kierowania dzieci do placówek na terenie innych powiatów.

Tabela nr 11. Liczba dzieci z terenu powiatu Sejneńskiego umieszczonych w pieczy zastępczej instytucjonalnej na terenie innych powiatów w latach 2015 -2017.

ROK	2015	2016	2017
Liczba dzieci umieszczonych w placówkach	3	2	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z PCPR w Sejnach.

Z zestawienia wynika, iż na przestrzeni 3 kolejnych lat zaledwie 3 dzieci z terenu Powiatu Sejneńskiego umieszczona została w pieczy zastępczej instytucjonalnej. Z czego na koniec roku 2017 w placówkach znajdowało się 2 wychowanków. Mając na uwadze tak niewielką liczbę dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej instytucjonalnej, można uznać, że na terenie Powiatu Sejneńskiego nie ma potrzeby tworzenia placówki opiekuńczo-wychowawczej.

V. Limit rodzin zastępczych zawodowych w latach 2018-2020

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza obowiązek planowania i limitowania rodzin zastępczych zawodowych funkcjonujących na terenie danego powiatu. Na podstawie analizy danych dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej, a także informacji gmin dotyczących zagrożeń związanych z trudnościami w sprawach opiekuńczo wychowawczych w środowiskach rodzin biologicznych, uwzględniając także realne możliwości finansowe powiatu, ustala się limit rodzin zastępczych zawodowych w Powiecie Sejneńskim na lata 2018–2020, zgodnie z poniższą tabelą.

Tabela nr 12. Limit rodzin zastępczych zawodowych w poszczególnych latach: 2018-2020.

LP	Rok	Limit rodzin zastępczych zawodowych
1.	2018	0
2.	2019	0
3.	2020	1

W okresie opracowywania niniejszego programu na terenie Powiatu Sejneńskiego brak było potrzeb związanych z tworzeniem nowych rodzin zastępczych zawodowych. Na terenie Powiatu funkcjonują obecnie 4 rodziny zastępcze zawodowe, z których jedna sprawuje opiekę nad dziećmi z terenu innego powiatu. Obecnie na terenie Powiatu brak jest dzieci oczekujących na umieszczenie w rodzinie zastępczej. Dodatkowo zaznaczyć należy, iż w poprzednich latach kilka rodzin ukończyło szkolenie dla kandydatów na rodzinę zastępczą niezawodową i obecnie oczekują na przyjęcie dziecka.

Mając na uwadze powyższe tj. brak potrzeb związanych z tworzeniem rodzin zastępczych zawodowych, a z drugiej strony możliwość umieszczenia dzieci w rodzinie zastępczej niezawodowej, nie planuje się w roku 2018 i 2019 utworzenia nowych rodzin zastępczych zawodowych. Natomiast z uwagi na trudność określenia potrzeb w powyższym zakresie w kolejnych latach, dopuszcza się możliwość utworzenia dodatkowej rodziny zastępczej zawodowej w roku 2020. Określenie w/w limitu dotyczącego utworzenia nowej rodziny zastępczej zawodowej nie jest wartością zakładaną do osiągnięcia, a stworzeniem takiej możliwości, która uzależniona będzie od potrzeb w tym zakresie, a także od możliwości finansowych.

VI. Cele, działania programu:

Cel główny:

Zapewnienie opieki i wsparcia w formie pieczy zastępczej dzieciom z terenu Powiatu Sejneńskiego pozbawionym możliwości wychowania przez rodziców biologicznych.

Cele szczegółowe:

LP	CEL	DZIAŁANIE	TERMIN REALIZACJI	REALIZATORZY
1.	Rozwój i wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej.	1. Pozyskiwanie kandydatów na rodziców zastępczych poprzez organizację inicjatyw promujących rodzicielstwo zastępcze, oraz szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze.	Według zgłaszanych potrzeb i możliwości finansowych.	PCPR, organizacje pozarządowe

		2. Prowadzenie kampanii informacyjnych promujących rodzicielstwo zastępcze poprzez rozpowszechnianie informacji, ulotek i plakatów własnych oraz otrzymanych z innych instytucji i organizacji oraz zamieszczanie informacji na stronie internetowej.	2018r. – 2020 r.	PCPR, Starostwo powiatowe, organizacje pozarządowe
		3. Wsparcie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizację szkoleń, warsztatów, inicjatyw integracyjnych mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo- wychowawczych, udzielenie pomocy w postaci specjalistycznego poradnictwa, organizowanie grup wsparcia rodzinom zastępczym.	2018r.- 2020r.	PCPR, organizacje pozarządowe
		4. Zatrudnienie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.	Zgodnie z obowiązującymi przepisami, w ramach posiadanych środków finansowych	PCPR
		5. Zapewnienie rodzinom zastępczym pomocy w zakresie prawa rodzinnego, pracy socjalnej, informowanie o możliwości wsparcia i pomocy, udzielanie pomocy w sytuacji pojawienia się problemów i trudności.	2018r. – 2020r..	PCPR, Starostwo Powiatowe, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej
		6. Zapewnienie rodzinom zastępczym dostępu do specjalistycznego poradnictwa psychologicznego i prawnego.	2018r. – 2020 r.	PCPR, Starostwo Powiatowe, organizacje pozarządowe
		7. Wyznaczenie następującego maksymalnego limitu powstania nowych rodzin zastępczych zawodowych: 1) w 2018 r. – 0 rodzin 2) w 2019 r. – 0 rodzina 3) w 2020 r. – 1 rodzina	2018r. – 2020r.	PCPR, Starostwo Powiatowe.
		8. Doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu Powiatu Sejneńskiego.	2018r. – 2020r.	PCPR, ROPS, OPS Starostwo Powiatowe.
2.	Praca z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w kierunku przywrócenia im pełni władzy rodzicielskiej.	1.Umożliwienie kontaktów rodziców biologicznych z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej, rozmowy z rodzinami, wsparcie.	2018r. – 2020r	PCPR, OPS koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, asystenci rodzin.

		2. Motywowanie rodziców biologicznych do angażowania się w proces wychowawczy oraz aktywny udział w życiu dziecka.	2018r. – 2020r	PCPR, OPS koordynator rodzinną pieczy zastępczej, asystenci rodzin
		3. Motywowanie rodziców biologicznych do poprawy swojej sytuacji i przezwyciężenia kryzysu który spowodował ograniczenie władzy rodzicielskiej.	2018r. – 2020r	PCPR, OPS koordynator rodzinną pieczy zastępczej, asystenci rodzin
		4. Motywowanie rodziców biologicznych to aktywnego uczestnictwa w posiedzeniach zespołu ds. oceny sytuacji dziecka.	2018r. – 2020r	PCPR, OPS koordynator rodzinną pieczy zastępczej, asystenci rodzin
3.	Wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.	1. Wsparcie finansowe i rzeczowe wychowanków.	2018r. – 2020r	PCPR,
		2. Wsparcie wychowanków w uczestnictwie w życiu społecznym, w kontynuowaniu nauki oraz podwyższaniu kwalifikacji zawodowych.	2018r. – 2020r	PCPR, koordynator rodzinną pieczy zastępczej.
		3. Pomoc i wsparcie wychowankom w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia.	2018r. – 2020r	PCPR, koordynator rodzinną pieczy zastępczej.
		4. Udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach, oraz możliwości wzięcia udziału w programach i projektach organizowanych przez PCPR oraz inne podmioty i organizacje.	2018r. – 2020r	PCPR, koordynator rodzinną pieczy zastępczej.
		5. Zapewnienie wsparcia psychologicznego, prawnego i rodzinnego. Pomoc w rozwiązywaniu problemów i trudności.	2018r. – 2020r	PCPR, koordynator rodzinną pieczy zastępczej

VII. Realizator Programu:

Realizatorem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej jest Organizator Rodzinną Pieczy Zastępczej, tj. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sejnach. Swoje zadania realizuje we współpracy z :

- Sądem Rejonowym,
- Prokuraturą,
- Kuratorami zawodowymi, społecznymi, rodzinnymi i dla dorosłych,

- Komendą Powiatową Policji,
- Ośrodkami Pomocy Społecznej,
- Organizacjami pozarządowymi,
- Kościołami, Caritas,
- Instytucjami oświatowymi, szkołami.

VIII. Źródła finansowania programu:

1. Środki własne powiatu,
2. Dotacje celowe z Budżetu Państwa,
3. Środki zewnętrzne, projekty współfinansowane z UE,
4. Inne.

IX. Monitoring programu:

Zgodnie z art. 182 ust 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sejnach składa Zarządowi Powiatu coroczne sprawozdanie z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Sprawozdanie zawiera szczegółowe informacje dotyczące wszystkich działań podjętych przez PCPR w okresie sprawozdawczym w tym także działania podjęte w ramach realizacji niniejszego Programu.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY**
mgr inż. Ryszard Grzybowski

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja trzyletnich programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej. Pierwszy program rozwoju pieczy zastępczej został opracowany wraz z wejściem w życie w/w ustawy tj. w roku 2012 i obowiązywał do końca 2014r. Kolejny program został opracowany i przyjęty w roku 2015 i obowiązywał do końca roku 2017. W związku z powyższym zachodzi konieczność wdrożenia programu na kolejne trzy lata tj. 2018 - 2020. Program zawiera zadania powiatu nałożone cytowaną ustawą, w tym określenie corocznego limitu nowo tworzonych rodzin zastępczych zawodowych. Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018 - 2020 stanowi podstawę efektywnego systemu rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Sejneńskim.

PRZEWODNICZĄCY
RADY
mgr inż. Ryszard Grzybowski

